

**Norrmalm
stadsdelsnämnds
handlingsplan mot
våldsbejakande
extremism
2019**

stockholm.se

Norrmalms stadsdelsnämnds handlingsplan mot våldsbejakande
extremism
2019

Dnr:

Innehåll

Inledning och syfte	3
Ansvar och samverkan	3
Lokal lägesbild.....	5
Förebyggande arbete	8
<i>Förebyggande aktiviteter</i>	<i>9</i>
Förhindrande arbete.....	10
<i>Förhindrande aktiviteter.....</i>	<i>12</i>
Föreningsbidrag och upplåtande av lokaler	13
<i>Aktiviteter föreningsbidrag och upplåtande av lokaler eller öppna rum ...</i>	<i>13</i>
Kompetenshöjande insatser	13
<i>Kompetenshöjande aktiviteter:</i>	<i>13</i>
Uppföljning.....	14

Inledning och syfte

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål. Med våldsbejakande menas handlingar såsom att stödja, uppmana till eller delta i ideologiskt motiverade våldshandlingar för att främja en sak. Våldsbejakande extremistmiljöer kan utgöra ett hot till exempel mot samhällets grundläggande struktur, dess styrelseskick eller de politiska företrädarna på olika nivåer. På så sätt kan våldsbejakande extremistmiljöer utgöra ett hot mot hela demokratin och dessutom ett allvarligt hot mot medborgares möjligheter att utöva sina demokratiska rättigheter. Den demokratiska processen underkänns av extremisterna och de ser det därför som motiverat att ta till odemokratiska metoder i kampen för att uppnå det de uppfattar vara det ideala samhället.¹

För att säkerställa Stockholms stads förmåga att förebygga och försvåra våldsbejakande extremism i staden beslutade kommunfullmäktige i maj 2016 stadsövergripande riktlinjer mot våldsbejakande extremism.² I riktlinjerna framgår att stadsdelsnämnderna och berörda facknämnder ska utarbeta lokala handlingsplaner. Syftet med handlingsplanen är att säkerställa en tydlig ansvarsfördelning och struktur för arbetet med att förebygga och motverka våldsbejakande extremism på lokal nivå. Handlingsplanerna ska innehålla en lokal lägesbild och därtill lämpliga lokala aktiviteter. Handlingsplanerna revideras årligen. I kommunfullmäktiges budget 2019 framgår att arbetet mot våldsbejakande extremism ska utvecklas utifrån kunskap och forskning inom området.

Stadens arbete mot våldsbejakande extremism är riktat mot tre extremistmiljöer; den autonoma miljön, vit makt-miljön och den islamistiska extremistiska miljön. En miljö i det här sammanhanget är en samling grupper som delar en ideologisk grund. Att arbetet fokuserar på dessa beror på att Säkerhetspolisen bedömer att dessa grupper är de främsta hoten mot vår demokrati och också mest benägna att använda våld för sin sak.³ Läs mer om stadens arbete på <https://intranat.stockholm.se/Sidor/2017/1/Valdsbejakande-extremism-/>

Ansvar och samverkan

Ansvar

I Stockholms stad verkar och vistas i olika utsträckning personer och grupperingar från alla de våldsbejakande extremistiska miljöer som identifierats i Sverige. Var de finns och hur aktiva dessa olika grupper är skiftar över tid och dessa förändringar kan ske snabbt. Att dessa miljöer ständigt förändras är därför en viktig utgångspunkt att ta hänsyn till för de nämnder i staden som arbetar med dessa frågor. Staden ska aktivt motverka våldsbejakande extremism i de stadsdelar där sådana rörelser har fått fäste. Åtgärder ska vidtas skyndsamt när det finns kunskap om etablerade extremistgrupperingar i ett område, kunskap om individer som rekryterar till extremistgrupper eller där individer uppvisar riskbeteenden om radikalisering. Det ska finnas tydliga rutiner för att på individnivå kunna hantera avhoppare och drabbade. Stadsdelsnämnderna och berörda facknämnder ska utarbeta lokala handlingsplaner med

¹ *Våldsbejakande extremism i Sverige - nuläge och tendenser* (Ds 2014:4), s. 17 och 20

² Dnr 155-943/2015

³ Säkerhetspolisens årsbok 2017, s30-35

verksamhetsspecifika analyser av nuläget och med riktade insatser i arbetet mot våldsbejakande extremism. Samtliga nämnder ska genom kontroll och uppföljning säkerställa att ekonomiska bidrag eller tillgång till lokaler inte går till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män, eller som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism.

Stadens verksamheter har ett uppdrag att arbeta mot våldsbejakande extremism och berörda nämnder ansvarar för att aktiviteter som är lämpliga i förhållande till lägesbilden genomförs. Behovet av aktiviteter och aktiviteternas innehåll kan variera mellan olika delar av staden beroende på hur lägesbilden ser ut och vilka extremistiska grupper som finns lokalt. Berörda nämnder ansvarar vidare för att anställda inom de egna verksamhetsområdena har kunskap om området och känner till innehållet i nämndens handlingsplan. Nämnderna ska ha en lokal samordnare för detta arbete. Den lokala samordnaren ansvarar för att:

- Delta i stadens nätverk för samordnare mot våldsbejakande extremism och ha en nära samverkan med stadens centrala samordnare
- Löpande samverka med polisen och andra berörda aktörer lokalt för att ha en aktuell lägesbild.
- Vara kontaktpunkt från förvaltningen gentemot Polismyndigheten och andra berörda aktörer i frågor som rör våldsbejakande extremism.
- Säkerställa informationsdelning till berörda aktörer inom förvaltningens verksamheter.
- Stödja förvaltningens verksamheter som berörs av frågan i sitt arbete.
- Säkerställa, tillsammans med kommunikatör, att förvaltningen har en tydlig och saklig information och kommunikation med invånarna.
- Att bevaka och följa frågan lokalt, regionalt och nationellt.

Samverkan

Stadens verksamheter ska ha en nära samverkan med Polismyndigheten. Det lokala brottsförebyggande arbetet regleras i samverkansöverenskommelse mellan stadsdelsnämnden och berört lokalpolisområde. I frågor avseende våldsbejakande extremism ska lägesbild och handlingsplanens aktiviteter tas fram i samråd mellan nämnd och relevant polisfunktion.

Samverkan avseende våldsbejakande extremism ska infogas i den befintliga samverkan och de samverkansorgan som finns idag med polis, skola, socialtjänst, förskola och civilsamhället med flera. Det är den som är ansvarig för samverkansforumet som är ansvarig för att våldsbejakande extremism tas upp med regelbundenhet vid möten.

Samverkan kring individer i risk att radikaliserar

I stadens verksamheter möter medarbetare individer i riskzon för destruktiva livsmiljöer och utanförskap, exempelvis kriminalitet och radikalisering. Det finns ett behov av att utveckla arbetssätt och metoder för att fånga upp och motverka att individer radikaliserar. Särskilt viktig i detta arbete är samverkan mellan skola, socialtjänst och polis och forum för sådan samverkan ska säkerställas.

Individer ska tillfrågas om samtycke till att dela relevant information med berörda aktörer rutinmässigt av stadens verksamheter så att samverkan kan ske på individnivå med polisen i

så stor omfattning som möjligt. Detta är avgörande för att kunna förebygga och förhindra radikaliserings och våldsbejakande extremism.

Rutin vid oro/händelse rörande våldsbejakande extremism

För att tydliggöra rutiner för gemensam hantering kring radikaliserade individer har en rutin tagits fram. Där beskrivs hur medarbetare i staden ska agera när de känner oro för en individ eller det har inträffat något som kan vara kopplat till våldsbejakande extremism.

Blankett för oidentifierad information

En blankett för oidentifierad information har tagits fram för att användas vid oro/händelser rörande VBE. Den finns på intranätet och ska fyllas i och skickas till förvaltningens samordnare. Blanketten är en del i arbetet med att kartlägga förekomsten av VBE lokalt.

Lokal lägesbild

Polismyndighetens lägesbild visar att ett fåtal individer ur samtliga miljöer inom våldsbejakande extremism har folkbokföringsadress inom stadsdelsområdet. Norrmalms stadsdelsområde har under 2018 fram till tertial 1 2019 inte haft händelser gällande våldsbejakande extremism som har föranlett åtgärder från förvaltningen. Förvaltningen har aldrig utfört någon insats för återvändare från krigsresor eller har uppgifter om någon återvändare bosatt inom stadsdelsområdet. Dock är stadsdelsområdet ofta aktuellt gällande demonstrationer, affischering och andra uttrycksyttringar och är ett potentiellt mål för till exempel terroristattacker. Stadsdelsområdet har en stor daglig genomströmning av besökare, ungdomar från andra stadsdelsområden och regionen. Delar av stadsdelsområdet utgör en

riskmiljö, till exempel Klaraområdet som klassificeras som en öppen drogscen, där utsatta grupper uppehåller sig och kan vara mål för rekryteringsförsök till våldsbejakande miljöer. Förvaltningens preventiva insatser riktar sig mot att upptäcka och ge stöd och hjälp till individer i behov samt samverka med andra myndigheter och förvaltningar.

Kartläggning

Underlag för den lokala lägesbilden har inhämtats genom:

- Enkät till enhetschefer inom förvaltningen
- Enkät svar från skolor
- Enkät svar från utförare inom enskild regi, socialtjänst
- Samverkansforum med Polismyndigheten
- Samverkansforum, till exempel mobilt samverkansforum
- Förvaltningens lokala nätverksgrupp mot våldsbejakande extremism
- Förvaltningens verksamheter
- Incidentrapporteringssystemet IA

Stadsgemensam enkät

En stadsgemensam enkät har tagits fram av den centrala samordnaren mot våldsbejakande extremism. Enkäten har sänts ut till samtliga stadsdelsförvaltningar och berörda fackförvaltningar. För Norrmalms stadsdelsförvaltning har den lokala samordnaren mot våldsbejakande extremism ansvarat för insamling av data samt analys från verksamheternas enkät svar. Utbildningsförvaltningen har ansvaret för skolor inom stadsdelsområdet, och sammanställning av incidenter inom stadsdelsområdet har skickats till den lokala samordnaren. Socialförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen har sammanställt incidenter inom respektive verksamhetsområden som har skett inom Norrmalms stadsdelsområde.

Resultat

Inga orosanmälningar gällande barn och våldsbejakande extremism har inkommit. Två verksamheter rapporterade att man upptäckt flygblad, klistermärken och affischer kopplat till högerextrem våldsbejakande extremism. Händelserna föranledde inte polisanmälan. Registrerade ärenden gällande olaga affischering, klistermärken och klotter gäller till största del vitmakt och rasism. Ett fåtal ärenden gäller vänsterautonoma yttringar. Ett fåtal incidenter har rapporterats från skolor belägna inom stadsdelsområdet. Händelserna gäller högerextremt klotter samt hot och kränkande uttalande utifrån islamistiska förtecken. I förekommande fall har incidenterna föranlett orosanmälan och kontakt med vårdnadshavare. Det finns inga uppgifter om eleverna är folkbokförda inom Norrmalms stadsdelsförvaltning.

Avseende socialförvaltningens och arbetsmarknadsförvaltningens verksamhetsområden finns inga incidenter rapporterade gällande Norrmalms stadsdelsområde.

Det finns inga incidenter rapporterade i IA-systemet gällande våldsbejakande extremism

Verksamheterna har börjat använda den stadsgemensamma webbutbildningen i våldsbejakande extremism. Medarbetare har deltagit i olika utbildningsinsatser, till exempel föreläsningar.

Sammantaget visar enkätsvaren att kunskap kring den stadsövergripande riktlinjen behöver förbättras liksom förvaltningens handlingsplan.

- **Föreningsbidrag**

Det lokala föreningslivet har möjlighet att ansöka om föreningsbidrag hos Norrmalms stadsdelsnämnd. Det har inte inkommit några ansökningar från föreningar där förvaltningen kan misstänka att det finns våldsbejakande extremism kopplat till föreningen. I enlighet med de reviderade riktlinjerna för föreningsbidrag säkerställer förvaltningen att inga föreningar med anknytning till våldsbejakande extremism beviljas föreningsbidrag. Förvaltningens handläggare deltar i stadsövergripande forum gällande föreningsbidrag.

- **Lokaluthyrning**

Ingen upplåtelse till lokaler där anknytning till våldsbejakande extremism har förekommit under året. Lokalintendenter tar del av stadsövergripande information.

- **Information från förvaltningens verksamheter**

Inom förvaltningens individ och familjeomsorg har inga incidenter uppmärksamats. Förvaltningens relationsvårdshandläggare ska särskilt uppmärksamma kopplingar mellan hedersvård och våldsbejakande extremism.

- **Det offentliga rummet**

Den mest uppenbara förekomsten av våldsbejakande extremism inom Norrmalms stadsdelsområde tar sig i uttryck av manifestationer av vitmakt-relaterade grupper eller autonoma grupper i det offentliga rummet. Ett antal tillståndsgivna och icke tillståndsgivna demonstrationer, respektive motdemonstrationer, har genomförts inom stadsdelsområdet. Norrmalms stadsdelsområde är sammantaget främst en arena för individer som inte nödvändigtvis är hemmahörande i stadsdelsområdet men som ändå vistas i Stockholms innerstad. Det finns ett antal allmänna platser som används till allmänna sammankomster inom stadsdelsområdet. Hantering av och planering inför demonstrationer är en polisiär fråga som främst sker i samverkan med staden centralt.

Inom Norrmalms stadsdelsområde ligger ett stort antal objekt som kan vara potentiella måltavlor för våldsbejakande extremister med avsikt att utföra terrordåd. Centrala Stockholm utgör en strategisk plats både avseende maktcentra och infrastruktur för såväl staden, länet och Sverige i sin helhet.

Riskmiljöer för barn och unga

Klaraområdet, främst utmärkande av Sergels Torg, Centralstationen och Vasagatan, utgör en betydande riskmiljö för barn och unga att uppehålla sig på. Socialförvaltningens uppsökande verksamheter som ungdomsjouren och ensamkommandebarnteamet arbetar i dessa riskmiljöer för att uppmäna barn och unga som kommer hit att inte vara på platsen. Området utgör en riskmiljö dels mot bakgrund av den pågående drogförsäljningen och det öppna missbruket på platsen, men då området även tenderar att locka vitmaktgrupper och antidemokratiska grupperingar utgör detta även en riskmiljö för rekrytering av unga till våldsbejakande extremismgrupperingar. Förvaltningen har kontinuerliga samverkansmöten med aktiva

aktörer i området genom Vision Klara och trygghetslokalen på Sergels Torg. Vid behov startas det mobila samverkansforumet kopplat till specifika incidenter.

Analys

De incidenter som har tagits upp i enkäten rör högerextrem våldsbejakande extremism. Det finns en farhåga att affischering och kampanjer kan öka i samband med EU-valet. Förvaltningens verksamheter ska ha beredskap inför detta, framförallt inom fält- och fritidsenheten med även för socialtjänstens utförarenheter.

Handläggare inom socialtjänsten ska ha särskilt uppmärksamma kopplingar mellan våldsbejakande extremism och hedersvåldsproblematik. Vid komplexa utredningar ska stöd från socialförvaltningens expertteam inhämtas. Förvaltningen har hittills inte haft behov av avhopparverksamhet, och avser att ta in stöd för detta om behov uppmärksammas.

Resultat från enkäten visar att kännedom kring stadens riktlinje såväl som förvaltningens handlingsplan mot våldsbejakande extremism behöver förbättras.

Förebyggande arbete

Förebyggande arbete handlar bland annat om att öka medvetenheten i demokratifrågor, samt att bedriva ett förebyggande arbete mot utanförskap, våld och annan kriminalitet. Hur normer kring kriminalitet och en våldsbejakande mansroll skapas och kan förändras är viktigt i detta. Insatserna handlar inte specifikt om radikaliserings och extremism, utan är generellt förebyggande och arbete bedrivs redan i staden – i förskolor och skolor, på mötesplatser för unga, inom socialtjänsten, genom det arbete ideella organisationer utför.

Frågan om vad det är som gör att våldsbejakande extremistiska grupper växer fram i ett samhälle är mycket komplex. Generellt rör det sig alltid om samverkande faktorer. Inget enskilt förhållande kan tillskrivas skulden för att extremistmiljöer växer fram. En grundförutsättning för att enskilda personer inte ska dras till våldsbejakande extremistmiljöer är att barn och unga får en bra uppväxt, ges goda förutsättningar till bra resultat i skolan, en rik och meningsfull fritid och arbete eller sysselsättning. Förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism ska vila på att det finns god tillit, jämlikhet och delaktighet.

Tidig upptäckt

Inom ramen för arbetet mot våldsbejakande extremism är det viktigt att upptäcka extremistiska miljöer och personer i riskzon att radikaliseras i ett tidigt skede. Medarbetare som jobbar med frågan behöver känna till den lokala lägesbilden. Kunskap om olika gruppers symboler och andra kännetecken, till exempel kläder, är också betydelsefull liksom kunskap om vart medarbetare och medborgare ska vända sig när det finns misstanke att en person håller på att radikaliseras eller på annat sätt stödjer, rekryterar eller förespråkar våldsbejakande extremism.

Stadens arbete ska fokusera på att motverka utanförskap och förebygga att enskilda individer attraheras av våldsbejakande miljöer. Arbetet mot våldsbejakande extremism ska inkluderas i

det befintliga främjande och förebyggande arbetet och kombineras med demokratistärkande insatser och aktiviteter för att skapa ett motståndskraftigt samhälle. Insatserna är beroende på vilken typ av extremism det handlar om och ska ske utifrån individuella förutsättningar

Förebyggande aktiviteter:

Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning
Trygghets- och säkerhetsråd (TSR)	Stadsdelsdirektör	Pågående, mötesfrekvens 1 gång/termin samt trygghetsvandring arar vid behov	VB
Lokalt nätverk mot våldsbejakande extremism. Representanter från förvaltningens verksamheter tar del av aktuell information och sprider vidare i den egna verksamheten.	Lokal samordnare VBE	Löpande. Mötesfrekvens 5-6 ggr/år.	VB
Demokratifrämjande arbete i form av pensionärsråd och rådet för funktionshinderfrågor	Avdelningschef	Genomförs löpande under året.	VB
Fältassistenter arbetar uppsökande i miljöer där ungdomar befinner sig inklusive riskmiljöer i city och uppmärksammar individer i behov av stöd.	Enhetschef fält- och fritid	Löpande	VB
Samverkan skola, socialtjänst, förskola, fritid. Förvaltningen har kontinuerliga samverkansmöten bland annat genom information kring rutiner för orosanmälningar. Även andra samverkansaktörer bjuds in, som till exempel bibliotekspersonal och från civilsamhället- till exempel Goda grannar.	Respektive avdelningschef	Löpande och vid behov	VB
Mobilt samverkansforum. Förvaltningen deltar i olika forum mellan fält- och fritid, skolor, socialtjänst och Polismyndighet. I den reviderade samverkansöverenskommelsen med lokalpolisområde Norrmalm har formerna för samverkan kring ungdomar utvecklats. En mobil och flexibel modell för samverkan för	Enhetschef fält- och fritid, trygghets- och säkerhetssamordnare	Vid behov	VB

ungdomar har därför inrättats som möjliggör för att enklare involvera olika aktörer beroende på vilka situationer som uppstår.			
Samverkansöverenskommelse med LPO Norrmalm. Samverkansöverenskommelsen är reviderad och åtgärder utförs i enlighet med denna.	Trygghets- och säkerhetssamordnare	Pågående samt mötesfrekvenser enligt åtgärdsplan	VB
Sprida information om arbetet mot våldsbejakande extremism och blankett med oidentifierad information.	Lokal samordnare våldsbejakande extremism	Löpande	VB
Minska risken för att föreningsbidrag betalas ut till föreningar eller organisationer som kan kopplas till våldsbejakande extremism.	Handläggare föreningsbidrag	Löpande	VB
Samverkan med ungdomsjouren. Samverkan sker bland annat inom ramen för arbetet inom Vision Klara. Ungdomsjouren deltar i de kontinuerliga utsättningsmöten som sker i lokalen för platssamverkan på Sergels Torg.	Trygghets- och säkerhetssamordnare	Löpande	VB

Förhindrande arbete

Det förhindrande arbetet är de insatser och åtgärder som riktas mot personer som håller på att hamna i, eller befinner sig i våldsbejakande extremistmiljöer. Stadens verksamheter har till uppgift att, inom ramen för sina respektive uppdrag, förebygga att individer dras in i våldsbejakande extremism och stödja dem som är involverade att lämna dessa miljöer. Det är behoven som följer av de våldsamma handlingarna eller risken för sådana handlingar, inte åsikterna, som ska leda till eventuella insatser och åtgärder. Insatserna är beroende på vilken typ av extremism det handlar om och ska ske utifrån individuella förutsättningar.

Allmänt om socialtjänstens arbete

Socialtjänsten har enligt lagstiftning det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp de behöver. Det finns dock inga lagar som stödjer kommuner i att sätta in tvångsåtgärder mot personer som exempelvis återvänt från krig eller rör sig i miljöer med våldsbejakande extremism.

Om en person vill ha stöd kan socialtjänsten erbjuda insatser. Alla ärenden utgår ifrån individens behov, vilket säkerställer att rätt stöd ges utifrån varje enskild individs

förutsättningar. Om individen samtycker till att information delas mellan myndigheter och aktörer kan stödet erbjudas inom ramen för till exempel sociala insatsgrupper.

Avhopparverksamhet

I Stockholms stad ska socialtjänsten ha förmåga och förutsättning att underlätta för dem som vill lämna en våldsbejakande miljö och åtgärder ska kunna vidtas. Insatser som utgör stöd till individer som är motiverade att lämna extremistiska miljöer bedöms utifrån motsvarande kriterier som idag används för att ge stöd till individer som vill lämna grov brottslig verksamhet.

Avhopparverksamhet kan erbjudas inom ramen för den stadsövergripande avhopparverksamheten eller i sociala insatsgrupper, SIG. Vid socialförvaltningen finns den stadsövergripande avhopparverksamheten. Verksamhet är tillgänglig för de individer som har ett särskilt skyddsbehov, vilket bedöms av Polismyndighetens personsäkerhetsverksamhet. SIG riktar sig till kvinnor och män, som behöver stöd för att lämna en kriminell livsstil. Inom ramen för detta arbete finns även möjlighet att ta emot personer som vill lämna extremistmiljöer. En förutsättning för att ge stöd till personer som fyllt 18 år är att de har en egen vilja till förändring. För att ingå i en social insatsgrupp måste individen lämna sitt samtycke till att relevant information kan delas mellan berörda myndigheter. Det finns inga särskilda insatser kopplade till avhopparverksamheten utan består av socialtjänstens ordinarie verksamhet såsom behovsprövade insatser i såväl öppna former som i form av placering utanför hemmet, både enligt socialtjänstlagen och, för individer som inte fyllt 20 år, lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och erbjuda råd och stöd. Alla insatser som beviljas ges utifrån från de individuella behov och förutsättningar som råder i det enskilda fallet.

Stöd till anhöriga

Personer som drabbas av våldsbejakande extremism ska få stöd och trygghet. I akuta situationer kan stöd ges enligt samma principer som för andra brottsoffer. I denna grupp inkluderas anhöriga. Insatserna anpassas utifrån att olika former av våldsbejakande extremism tar sig olika uttryck. Socialtjänstens ordinarie verksamheter har ett ansvar för att kunna stödja anhöriga inom ramen för socialtjänstens uppdrag att tillhandahålla service, råd och stöd.

Stadsövergripande VBE-team

Socialförvaltningen har inrättat ett team vars uppdrag är stadsövergripande och handlar om att i samverkan med polis erbjuda stöd till identifierade återvändare från krigsdrabbade områden såsom Syrien och Irak. Teamets målgrupp är vuxna individer utan barn och målsättningen är att vid ett möte tillsammans med polis erbjuda hjälp och stöd. Kontakten tas efter en polisiär bedömning kring lämplighet och mötet sker tillsammans med polis och representant från den stadsdelsförvaltning individen tillhör. Om individen vill så kommer stadsdelsförvaltningen tillsammans med den enskilde överens om hur ett stöd skulle kunna byggas upp. När det gäller personer ur nämnda målgrupp som har minderåriga barn och där det finns en oro kring barnen gör polisen en orosanmälan till ansvarig stadsdelsnämnd. I dessa ärenden kan teamet bistå nämnderna med konsultativt stöd. Utöver den kontaktskapande verksamheten och konsultativa stödet kommer teamet att bidra till att utveckla arbetssätt och metoder i samverkan med SLK och andra myndigheter.

Förhindrande aktiviteter:

Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning
Säkerställa att det finns rutiner på individnivå för att hantera avhoppare och drabbade anhöriga som individuellt utformade insatser enligt SoL eller LVU om behov uppstår	Enhetschef	Löpande	VB
Om det stadsövergripande vbe-teamet får information som berör stadsdelsområdet har nämnden i uppdrag att samverka med dem i arbetet.	Enhetschef	Löpande	VB
Implementera den stadsövergripande vägledningen för ärenden gällande barn och unga som återvänder från krigsdrabbade områden, med eller utan vårdnadshavare, eller som fortfarande befinner sig i krigsdrabbade områden.	Avdelningschef	190501	Vb

Föreningsbidrag och upplåtande av lokaler

Riktlinjerna för Stockholms stads arbete mot våldsbejakande extremism anger tydligt att stöd i form av ekonomiska bidrag från staden inte ska ges till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män. Föreningar som uppmuntrar till, eller stödjer, våldsbejakande extremism ska fräntas all typ av stöd i den mån de har sådant.

Aktiviteter föreningsbidrag och upplåtande av lokaler eller öppna rum

Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning
Implementera stadsövergripande rutiner för uthyrning av lokaler	Lokalintendent	Pågående	VB
Implementera stadsövergripande rutinerna för såväl föreningsbidrag	Handläggare föreningsbidrag	190901	VB
Stadsövergripande nätverk kring föreningsstöd och föreningsbidrag	Handläggare föreningsbidrag	3-4 träffar per år	VB

Kompetenshöjande insatser

Behovet av kunskapshöjande åtgärder är fortsatt stort. En webbaserad grundutbildning avseende våldsbejakande extremism har tagits fram och finns i alla anställdas utbildningsportal. Förvaltningarna säkerställer att relevant personal genomgår grundutbildningen samt deltar i andra stadsövergripande utbildningar som anordnas.

Som ytterligare stöd för stadens medarbetare finns stadens kunskapsunderlag om arbetet mot våldsbejakande extremism samlat på en intranätssida

<https://intranat.stockholm.se/Sidor/2017/1/Valdsbejakande-extremism-/>

På sidan finns en vägledning för arbetet mot våldsbejakande extremism, kontaktuppgifter till samtliga samordnare inom arbetet mot våldsbejakande extremism, handlingsplaner, symbolsammanställning, rapporter, boktips, poddar filmade föreläsningar m.m.

Kompetenshöjande aktiviteter:

Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning
Webbutbildning. Prioriterad målgrupp är medarbetare med daglig kontakt med invånare.	Respektive enhetschef	Löpande under året	Tertialrapporter samt verksamhetsberättelse
Sprida information om arbetet mot våldsbejakande extremism inom förvaltningen.	Lokal samordnare VBE	Löpande under året	Tertialrapporter, verksamhetsberättelse
Sprida information om stadens	Lokal	Löpande under	Tertialrapporter,

intranätsida gällande våldsbejakande extremism	samordnare VBE	året	verksamhetsberättelse
Sprida information om incidentrapporteringssystemet IA och anmälningar kopplade till våldsbejakande extremism	Lokal samordnare VBE	Löpande under året	Tertialrapporter, verksamhetsberättelse
Sprida information om stadsdelsnämndens handlingsplan mot våldsbejakande extremism	Lokal samordnare VBE	Löpande under året	Tertialrapporter, verksamhetsberättelse
Deltagande i stadsövergripande utbildningar	Enhetschef	Löpande under året	Verksamhetsberättelse

Uppföljning

Enligt stadens riktlinjer ska handlingsplanen behandlas av ansvarig nämnd och godkännas av kommunstyrelsen. Handlingsplanen ska följas upp årligen inom ramen för ordinarie styrning under inriktningsmålet En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.

Handlingsplanen revideras årligen utifrån aktuell lägesbild. Lägesbilden tas fram tillsammans med andra berörda nämnder samt i samarbete med polisen. Nästa revidering sker i samband med tertialrapport 1 2020.